

12.08.2015) // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356.

4. Яворська Т. В. Страхові послуги: навч. посіб. / Т. В. Яворська. – К.: Знання, 2008. – 350 с.

УДК 347.822.4(043.2)

Форостюк М. М., студент,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Липець Л. В., к.ю.н., доцент

ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ ТА НАГЛЯДУ ЗА БЕЗПЕКОЮ ЦИВІЛЬНОЇ АВІАЦІЇ

Цивільна авіація є невід'ємним елементом транспортної галузі і має важливе значення для господарства України. Але авіаційний транспорт є одним із найбільш небезпечних об'єктів і може становити велику загрозу для пасажирів. Експлуатація авіаційного транспорту, виходячи зі змісту ст. 1187 Цивільного кодексу України, створює джерело підвищеної небезпеки. Тому безпека цивільної авіації має особливо важливе значення. Порухення правил безпеки в цій сфері здатні призвести до масштабних катастроф і, як наслідок - великих людських жертв, руйнувань, завдати шкоду важливим стратегічним або особливо небезпечним об'єктам, дезорганізувати їх роботу, завдати значних матеріальних збитків тощо [1].

Забезпечення безпеки цивільної авіації є завданням не лише авіаперевізників та пасажирів, а й української держави в цілому. Безпека цивільної авіації є невід'ємною частиною національної безпеки. Держава, як носій суверенітету, на своїй території (зокрема, в повітряному просторі, на який вона розповсюджує свою юрисдикцію) має відповідати за забезпечення безпеки повітряного транспорту і повітряних сполучень. Для цього держава має контролювати і координувати дії всіх суб'єктів, що мають відношення до авіаційної діяльності, здійснювати державне регулювання у сфері забезпечення безпеки цивільної авіації.

Особливістю державного управління цивільною авіацією є те, що воно здійснюється не через Міністерство транспорту та зв'язку України, а через Державну службу України з нагляду за забезпеченням безпеки авіації, яка створена у 2004 році замість ліквідованого Державного департаменту авіаційного транспорту. Завданням Державної служби України з нагляду за забезпеченням безпеки авіації є попередження авіаційних подій та забезпечення безпеки польотів [2].

Державіаслужба є спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України. Вона виконує функції головного

(провідного) органа у системі центральних органів виконавчої влади і забезпечує реалізацію державної політики в галузі цивільної авіації та у сфері використання повітряного простору України [2].

Управління безпекою польотів ПС повинно забезпечувати виявлення та оцінку негативних факторів, що впливають на рівень безпеки, підготовку, прийняття та реалізацію управлінських рішень, спрямованих на забезпечення безпеки, збереження життя та здоров'я людей, охорону навколишнього природного середовища.

Державіаслужба України здійснює управління безпекою польотів у цивільній авіації України відповідно до Повітряного кодексу України та Положення про державного інспектора з авіаційного нагляду у Державній авіаційній службі України шляхом нормативного регулювання діяльності всіх суб'єктів цивільної авіації, проведення реєстрації та сертифікації об'єктів і суб'єктів, ліцензування їх діяльності та здійснення контролю та нагляду за забезпеченням безпеки польотів повітряних суден. Система державного регулювання та управління безпекою польотів [4].

Для впровадження ефективної системи управління безпекою польотів держава законодавчо забезпечує функціонування системи обов'язкових донесень про авіаційні події, інциденти, особливі ситуації та системи добровільних повідомлень авіаційного персоналу про небезпечні фактори для безпеки польотів та забезпечує захист (конфіденційність) джерел цієї інформації.

Основним елементом ефективного управління безпекою польотів є система державного нагляду за дотриманням суб'єктами авіаційної діяльності авіаційних правил та процедур.

Для підвищення ефективності державного управління безпекою польотів передбачається створення відповідної групи з ідентифікації та аналізу небезпечних факторів та моніторингу реалізації програми при Державній авіаційній службі України.

В умовах функціонування системи управління безпекою польотів Державна авіаційна служба України здійснює нагляд та контроль за ефективністю функціонування системи управління безпекою польотів шляхом моніторингу показників рівня безпеки польотів суб'єктів авіаційної діяльності, їх аналізу та узагальнення [2].

Також особливе місце у правовому регулюванні у сфері авіатранспорту займають авіаційні правила, які визначають порядок діяльності авіації України з метою забезпечення безпеки польотів і екологічної безпеки повітряного простору [3; 6, с. 114].

Література

1. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356.
2. Про Державну службу України з нагляду за забезпеченням безпеки авіації: Указ Президента України від 15.07.2004 № 803/2004 // Офіційний вісник

України. – 30.07.2004. – № 28. – Т. 1. – Ст. 1869.

3. Повітряний кодекс України від 19.05.2011 р. № 3393-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 48-49. – Ст. 536.

4. Про затвердження Положення про державного інспектора з авіаційного нагляду у Державній авіаційній службі України: Наказ Міністерства транспорту та зв'язку України від 09.02.2010 № 68 / Офіційний вісник України. – 2010. – № 34. – Ст. 1200.

5. Про схвалення Концепції Державної цільової програми розвитку аеропортів на період до 2023 року: Постанова Кабінету Міністрів України від 30.10.2013 / Офіційний вісник України. – 2014. – № 3. – Ст. 63.

6. Шульженко Ф. П. Транспортне право: навч. посіб. / Ф. П. Шульженко, О. О. Гайдулін, Р. С. Кундрик. – К.: КНЕУ, 2005. – 244 с.

7. Гіжевський В. К. Правове регулювання транспортною системою України / В. К. Гіжевський, А. В. Мілошевич. – К., 2000. – 141 с.

8. Транспортна система України: коментар / Вісник податкової служби України. – № 42. – 2002. – С. 25-28.

9. Транспортне право України: навчальний посібник / Е. Ф. Демський, В. К. Гіжевський та ін.; за заг. ред. В. К. Гіжевського, Е. Ф. Демського. – К.: Юрінком Інтер, 2002. – 325 с.

10. Хозяйственное право / В. К. Мамутов, Г. Л. Знаменский, К. С. Хахулин и др. / Под ред. В. К. Мамутова. – К.: Юрінком Інтер, 2002. – С. 721-736.

УДК 656.7.072:002.2(043.2)

Чумак Ю. А., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Оніщенко О. В., к.ю.н., доцент

ПОВІТРЯНІ ПЕРЕВЕЗЕННЯ: ПРАВА ПАСАЖИРІВ НА ІНФОРМАЦІЮ

Авіаційні перевезення завжди будуть одним з найефективніших і швидкісних способів дістатися в будь-яку точку планети. Іноді літак є єдиним способом для людини, завдяки якому він може дістатися додому, а про острівні держави не варто й нагадувати. В цьому випадку залишається або тривала подорож по морю, або комфортабельний переліт.

Звичайно ж авіаперевезення вважаються одними з найдорожчих способів подорожі, тому пасажир повинні бути в повній мірі проінформовані, щоб не потрапити в неприємну ситуацію [1, с. 256]. Багато людей не знають про те, що авіакомпанія-перевізник несе відповідальність за кожен нюанс, що стосується виконаного рейсу.

Оскільки повітряний перевізник є суб'єктом підприємницької діяльності, на договір перевезення пасажирів поширюються положення Закону України «Про захист прав споживачів» [2]. Відповідно до ч. 1